ఈశ్వరతారావళి.

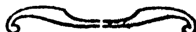

జనమంచి సీతారామస్వామి

"గీ. చేతులారంగ శివునిఁ బూజింపఁడేని
నోరునొవ్వంగ హరికీర్తి నుడువఁడేని
దయయు సత్యంబులోనుగాఁ దలఁపఁడేని
కలుగ నేటికిఁ దల్లుల కడుపుచేటు."

మొదటికూర్పు 250.

శ్రీవిద్వజ్జనమనోరంజనీముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రింపఁబడియె.

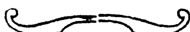
పిఠాపురము.

1919.

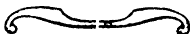
ఈశ్వరతారావళి.

జనమంచి సీతారామస్వామి

"గీ. చేతులారంగ శివునిఁ బూజింపఁడేని
నోరునొవ్వంగ హరికీర్తి నుడువఁడేని
దయయు సత్యంబులోనుగాఁ దలఁపఁడేని
కలుగ నేటికిఁ దల్లుల కడుపుచేటు."

మొదటికూర్పు 250.

శ్రీ విద్వజ్జనమనోరంజనీముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రింపఁబడియె.

పిఠాపురము.

1919.

విజ్ఞాపనము.

భక్త్యావృత్తమును హృదయంగమముగ విందుసేయు భాగవ తాదిపురాణరత్నంబులును, శతకరాజంబులును తారావళులు ననేకంబు లున్నవని యెఱింగియు నే నీచిన్నిపొత్తముఁ బ్రకటిం చుటకుఁ గారణము కవితాప్రవీణుఁడ ననికాదు, పరమభక్తావతం సుఁడ ననికాదు, నూతనవిషయబోధనాసమర్థుఁడ నని కాదు. విశిష్టగ్రంథములనుండి యెంచి భక్తిరసపూరితంబు లైనప ద్యంబుల నే నప్పుడప్పుడు చదువగా విన్నమిత్రులలోఁ గొంద ఱు నాతో “ మీరుకూడ భగవంతునిగూర్చి యేవైనఁ బద్యం బులఁ గొన్ని చెప్పుట మాకోరిక ” యని పలికి నాకమితప్రో త్సాహముఁ గలుగఁజేసిరి. “ అట్లె ప్రయత్నించెదను ” అని, యథాశక్తిని, దండ్రినకొక్కనూలిపో గనుసామెతను, ఈ శ్వరునిపావననామమును స్మరించి యిరువదియేడుపద్యములఁ జె ప్పితిని. “ బాగుగ నున్నవి ” అని తిరుగ హెచ్చరింపఁబడి, వీనిఁ జదివి కొందఱేని సంతసముఁ బడసినఁ ధన్యుఁడనే యని భావించి “ ఈశ్వరతారావళి ” ని, దీనితోఁ బాటు “ సుబోధసుధ ” య ని పేరుపెట్టి శ్రీమచ్ఛంకరకృతశ్లోకాంధ్రీకరణమును బ్రకటింపఁ

విజ్ఞాపనము.

భక్త్యావశ్యతమును హృదయంగమముగ విందుసేయు భాగవతాది పురాణంబులును, శతకరాజంబులును తారావళులు ననేకంబు లున్నవని యెఱింగియు నేనీ చిన్నిపొత్తముఁ బ్రకటించుటకుఁ గారణము కవితాప్రవీణుఁడ ననికాదు, పరమభక్తావతంసుఁడ ననికాదు, నూతనవిషయబోధనాసమర్థుఁడ నని కాదు. విశిష్టోద్గ్రంథములనుండి యెంచి భక్తిరసపూరితంబులైన పద్యంబుల నే నప్పుడప్పుడు చదువగా విన్నమిత్రులలోఁ గొందఱు నాతో "మీరుకూడ భగవంతునిగూర్చి యేవైనఁ బద్యంబులఁ గొన్ని చెప్పుట మాకోరిక" యని పలికి నాకమితప్రోత్సాహముఁ గలుగఁజేసిరి. "అట్లె ప్రయత్నించెదను" అని, యుడుతాభక్తిని, జంద్రునకొక్కనూలిపోగనుసామెతను, ఈశ్వరుని పావననామమును స్మరించి యిరువదియేడు పద్యములఁ జెప్పితిని. "బాగుగ నున్నవి" అని తిరుగ హెచ్చరింపఁబడి, వీనిఁ జదివి కొందఱేని సంతసముఁ బడసిన ధన్యుఁడనే యని భావించి "ఈశ్వరతారావళి" ని, దీనితోఁ బాటు "సుబోధసుధ" యనిని పేరుపెట్టి శ్రీమచ్ఛంకరకృతశ్లోకాంధ్రీకరణమును బ్రకటింపఁ

బూనితి. గుణగ్రహణపారీణు లగుచదువరు లిందలిదోషంబులఁ బరిత్యజించి, విషయప్రాశస్త్యమునుబట్టియైన గుణమున్న దానినే పరిగ్రహించి యామోదింపఁ బ్రార్థితులు.

“ఉ. ఎనయఁ బ్రసూనదామ మెవరేక్రియఁ గూర్చిన నందుఁ గల్గువా
సనలకుఁ గాదె మానవులు సంతసమందుదు రట్లె నట్టిపా
వనతరశంభుభక్తి యనువాసనకుం మది మెచ్చి మత్కృతిం
గనుగొని తప్పులెన్నక తగం గరుణింపుదు సత్కవీశ్వరుల్.”

సంస్కృతాంధ్రహూణభాషావిశారదులును, మద్గురువర్యులును, బంధువులును, మిత్రులు నైనబ్రహ్మశ్రీ దంతుర్తి సుబ్బారాయశాస్త్రిగారికి నాహృదయపూర్వకవందనసహస్రములు.

కమ్మవంశజులు లైన శ్రీవల్లూరి అమ్మన్నగారికుమార్తెయును, శ్రీమంతులైనబిక్కిని వెంకన్నగారిధర్మపత్నియును, భక్తురాలు నైనపద్మమ్మగా రయాచితంబుగ వలయుద్రవ్యము నొసంగి దీనిని ముద్రింపించినందున నాసాధ్వీమణికి నేనెంతయుఁ గృతజ్ఞుఁడను.

సర్వఫలప్రదాతయగుసర్వేశ్వరుఁ డందఱకు, నిరంతరము భక్తిసుధాసింధువున నోలలాడుభాగ్యము ననుగ్రహించుఁగాక !

ఓం శాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిః.

పిఠాపురము.
22-1-19.

జనమంచి సీతారామస్వామి.

ఓం.

ఈశ్వరతారావళి.

ఉ. శ్రీరమఁ జెంద వీవని యెఱింగియు సంపద లిమ్మటంచు నిన్
గోరను గాని నీకొఱకుఁ గూర్చెద వాక్సుమదామ మెంతయో
కూరిమితోడఁ; దోడ్పడుము; కొంచెపువాఁడని వీడఁబోక. నా
నేరము లెంచఁబోక మదినిల్వుమి నెయ్యముమీఱ నీశ్వరా.1

ఉ. ఎంతగఁ గొట్టుకొన్న మన సెన్నఁడు నీపయి నిల్వలేదయో!
చింతలమున్గు చుండుఁ; బలు దిక్కులఁ బోయియు చనుండు నెప్డు
ర్భ్రాంతులఁ బట్టియుండును; విరామము లేక యథేచ్ఛఁ దిర్గుఁ; గా
సంత సుఖంబు లేదు నిజమయ్య కృపామతిఁగావు మీశ్వరా.2

చ. తెలియక కొన్నియున్, దెలిసి తెంపున నెన్నియొ ఘోరపాపముల్
పలుకులఁ జేతలన్ మఱియు భావముచే నొనరించి. వానినిన్
దలఁచి తలంచి కుందుచునుఁ దథ్యముగా దయయుంచి ప్రోవఁగన్
బలుమఱు నీదు నామమును భక్తి జపింతును; తండ్రి!యీశ్వరా.

ఉ. పంతముఁబూని నన్నుఁ బలు బాములఁ బెట్టుట నీకున్యాయమే!
యెంతగఁ గష్టపెట్టుదువొ! యెప్పుడు నిన్ను మదిం దలంతు; నీ
కింత వరాకు కల్గిన మఱెవ్వరు దిక్కు మహానుభావ! నా
చింతలఁ దీర్చి శాంతి దయ సేయుము నిన్ను భజింప, నీశ్వరా.4

ఉ. అక్కఱలేదు వాహనము; లక్కఱలేదు యశంబు; స్తోత్రమూ
యక్కఱ లేదు; జపములు నక్కఱ లే; దధికారయోగమూ
యక్కఱలేదు; నిక్కముగ నక్కఱ లేదిల నిట్టిభోగముల్;
చిక్కులఁ బెట్టకుండ ననుఁ జెంతను జేర్చినఁ జాలు నీశ్వరా.5

ఉ. నీదయ లేకపోయినను నినె సుమీ మది నమ్మియుందు; నట్
గాదని యేరికైన నికఁ గావఁగ నీమన సెట్టులొప్పునో!
మోదముఁ బొందినీకెపుడు మ్రొక్కెద దాసుడనంచుఁ బల్కుచున్;
బీదను గాన నాకు నిడు బిచ్చము లేదనఁబోక యీశ్వరా.6

ఉ. ఎన్నిపరీక్షలందు జయమైనను, వేతన మెంత తెచ్చినన్,
మన్నన నెంతపొందినను, మాటల నెంతటివిజ్ఞఁ జూపినన్,
బున్నెము నొందలేఁడుగద పూరుషుఁ డెవ్వఁడు నీతిలేనిచోఁ;
దిన్నఁగ దిద్ది నానడతఁ, దీర్పుము నాపరితాప మీశ్వరా!7

ఉ. పుట్టిననాటనుండియును బొట్టకుఁబట్టెకె దేవులాట; నే
నెట్టులునిన్నుఁగొల్వఁగల? నెవ్వడుహాయినిఁగాంచుఁ బ్రాణము
క్కట్టులు తీరి? నీపరమకారుణికత్వముఁ జూపవేల నీ
విట్టులుపేక్షచేసిన మ తెవ్వరు బ్రోతురు నన్ను నీశ్వరా. 8

ఉ. తప్పనియెంచ కెందఱినొ దాసులపోలిక నాశ్రయించుచున్
జెప్పగరానికృత్యములఁ జేయుచు విత్తముఁ గూర్పమోక్షమే?
యెవ్వఁడు డబ్బుడబ్బనుచు నేపలు పాట్లు పడంగనేల? నిన్
దప్పక కొల్చుభాగ్యమును దప్పమ తేమియుఁ గోర నీశ్వరా.9

ఉ. ఇల్లని వాకిలంచు మది నెప్పుడు నాలని చూలటంచు నే
తల్లడమంది మోహమగుదారిని పోదురు మూఢమానవుల్;
కల్లగదా శరీరమని, కాముకలోలుఁడు కాక పూతుఁడై
యుల్లమునందు నిన్ గొలుచు నుత్తమపూరుషుఁ డెప్డు నీశ్వరా.10

చ. తనువు ననుగ్రహించితివి తావకసేవకుఁ గాఁడె? కాని, నీ
కనికర మున్నఁగాని, యెటు కల్గును నా కటువంటిభాగ్యమే
ననయము దుష్పథంబున నయాంధుఁడనై చరియించుచుంటి; నా
మనవిని జిత్తగించి యిఁక మక్కువతో ననుజ్ఞానిఁ జేయవే;
తనయుఁడు తప్పొనర్చినను దండ్రికిఁ దప్పునె ప్రేమ యీశ్వరా.

చ. మును దనుజాత్మజుం గరిని ముప్పున వీడక కాచినాఁడవం
చనుతులు సేయనేల? యది చోద్యమె? యాశ్రితలోల! దీనులన్
మనుచుట నీకు దీక్ష కద; మమ్ముల మాత్రము జూడకుందువా
యని మది నమ్మియుంటినిఁకనైనను సౌఖ్యమొసంగుమీశ్వరా.

ఉ. ఎంతటి విత్తమున్న నిల నేమియు సౌఖ్యము లేదు; కా
సంతయు దోడనుంచుకొనఁజాలము ప్రాణములూడిపోవుచో;
నంతటికాని కేల జనులందఱు మోహముఁ జెందియుందురో!
యంతయు నింద్రజాలమయినట్టులు తోఁచును నాకు నీశ్వరా.13

మ. సదయాత్ముండవు గాన నెప్పుడును మాసంరక్షణార్థంబె చే
యుదు వేకార్యము చేసినన్ ధరణి మేమున్నంతకాలంబు; నా
కదియీవే యిదియీవె యంచు మనుజుం డజ్ఞానియై నిన్నుఁ దా
మదిఁ బ్రార్థింపఁగ నేల! నీ వెఱుఁగవే! భక్తప్రియా! యీశ్వరా.14

శా. ఎన్నోరీతుల వేఁడుచుంటిఁగద; న న్నేదారి రక్షింతువో?
మున్నా ద్రౌపదిఁ గాచినాఁడవఁట; యో పుణ్యప్రదా! దీనుల
న్నన్నీకెంతయు ప్రీతియుంచుఁ దెలిసెన్ నాకున్; జగంబందు నీ
కన్నన్నిక్కపుమిత్రుఁడుండఁడనివక్కాణింతునోయీశ్వరా.16

ఉ. ఎప్పుడొ చావు తప్పదని యెవ్వ రెఱుంగరు? కాని, మత్తులై
యెప్పటికప్పుడే మఱచి యెన్నియొ పాపము లాచరించుచున్
చెప్పఁగరానిబాధపడి, చేసిందానికి నేడ్తు రెందఱో!
యెప్పుడు మోదమిచ్చునదియేదన,భక్తియెకాదెయీశ్వరా.

ఉ. అన్నముఁ బెట్టుమయ్య యని యాఁకొని వేఁడినమాలవాని ర
మ్మన్నయటంచు సోదరునియట్లు ముదంబున వానికష్టముల్
గ్రన్ననఁదీర్చి నీపదముఁగాంచెను మున్నొకరాజభక్తుఁడై;
యెన్నఁగరానిజ్ఞాన మది! యెప్పుడుకల్గునొ నాకునీశ్వరా.17

మ. కరుణాసాగర! యెట్టుపోతువని నేఁ గన్పట్టుకొన్నాఁడ; న
వ్వరిపాదంబులఁ బట్టలేను సిరులన్ వాంఛించి; యెల్లప్డు నీ
చరణాబ్జంబుల భక్తిగొల్చుటకు నేసంపత్తిలన్ సాటియా?
నరయన్ రత్నముపీశిపూసకు నెవండాశించునో యీశ్వరా.18

ఉ. నాటకరంగ మీజగము; నర్తకులందఱు స్త్రీలుఁబూరుషుల్;
పాటల నాటలం గడచు బాల్యము సర్వము; కామచేష్టలన్
జాటుమయౌవనం బరుగుఁ;జాల నసౌఖ్యముచేటు వార్ధకం;
బేటికి నాయు వీసరణినే గతియించిన నెప్డుఁ దండ్రి! యీ
పాటికిఁ జాలునాయనుభవం; బిఁక నిన్మ్రగగించుమీశ్వరా.19

చ. అనిశము సృష్టియెల్లఁ గరుణాకరమూర్తి వటంచుఁ దెల్పఁగా
మనమున నమ్మియుంటి; ననుమానము లేదిఁక; లోకపాలకా!
నినుఁ గనుటెన్నఁ డబ్బునని నిత్యము నుస్సురులూరుచుంటి;నీ
తనువునఁ బ్రాణముస్న పుడెతప్పక తీర్పుము కోర్కె నీశ్వరా.20

శా. ఎన్నాళ్ళిట్టులు బాధనొందవలె? నే నేపాపముల్ జేసితిన్?
నిన్ను న్నమ్మినరీతి నమ్మ నొరులన్; నీకన్న దిక్కెవ్వరో
యన్నా! విన్నపమింక నైన వినవే? యయ్యో! మనశ్శాంతిలే;
దెన్నేనిన్ దినముల్ వృథాకడపినానేమందువో!యీశ్వరా.21

చ. సిరులను రోసి సంతతముఁ జిత్తము నీపయి నిల్పినాఁడు; నీ
చరితముఁ దేనెలుట్టిపడఁ జక్కనియాంధ్రమునందుఁ జెప్పి,యే
నొరునకునియ్యనంచుఁ బ్రియ మొప్పగ నీకదియిచ్చితృప్తుఁడై
వఱలినవాఁడు పోతన;యెవం డిల నాతనిసాటి? యీశ్వరా.22

ఉ. చుక్కల నొప్పునంబరము చూడఁగ నెంతయు నేత్రపర్వమై,
చక్కఁగ జాటు నీమహిమ సర్వము నద్భుతలీల ; సందియం
బెక్కడిదింక? నాస్తికుఁడ నేనను మూఢుఁడుకూడ రాత్రియం
దక్కజమందినిన్హృదయమందుఁదలంపకయున్నెయీశ్వరా.

ఉ. ఎవ్వఁడు నీపదాబ్జముల నెప్పుడు భక్తిని గొల్చుచుండునో
యెవ్వఁడు నీకృపామహిమనే తనుపొందక ప్రస్తుతించునో
యెవ్వఁడు నీకుఁ బ్రీతికర మేదియొ దానినె సల్పుచుండునో
యవ్విమలాత్ముఁడొందుననయమ్మునఖండసుఖమ్ము నీశ్వరా.

ఉ. రావణుఁ జంప ధాత్రి రఘురాముఁడవై జనియించినప్పు డా
పావనమూర్తియౌ హనుమ భక్తిసుధాంబుధిముంచి, నిన్ను, నీ
పావనితామతల్లిని సతంబును గొల్చినరీతి, నేను, నీ
సేవను జేయు టెన్నఁటికిఁ జేకురునో కద! తండ్రి! యీశ్వరా. 25

ఉ. చేయఁగలేను జన్నములు; చేయఁగలేను తపంబు లేవియున్;
జేయఁగలేను దానములు చేతను దమ్మిడి కల్గకుంటచేఁ;
జేయఁగలేను శాస్త్రములు చెప్పినచొప్పునఁ గర్మనిద్దియున్
మాయలు లేక తెల్పితిని; మాయలఁబన్నక ప్రోవుమీశ్వరా. 26

ఉ. మానుషజన్మ దుర్లభము మాధవసేవను మానఁబోకుఁడో
మానవులార యంచు మతిమంతులు బల్కుదు; రైన నేమి? య
జ్ఞానుల కెట్లు కల్గు సువిచారము నీకృప లేకపోయినన్;
నే నవివేకిఁగానఁ గరుణింపుము భక్తునిఁ జేసి, యీశ్వరా. 27

చ. ఎఱుఁగను వేదశాస్త్రముల; నేమియు వ్యాకరణంబు రాదు; నా
కరయఁ గవిత్వమందు నిసుమంతయు నేరుపు లేదు; తండ్రి! నీ
కరుణనుమాత్రి నమ్మితిని; కావునఁ దీనిఁ బరిగ్రహింపుమీ
యరమరలేక యంచు వినయమ్మునఁ బ్రార్థనసేతు నీశ్వరా.

ఈశ్వరతారావళి సంపూర్ణము.

ఓం.

సుబోధసుధ

(శ్రీమచ్ఛంకరాచార్యకృతశ్లోకాంధ్రీకరణము.)

తే. గీ. పూర్వకృతకర్మకొలఁదిని భోగమబ్బుఁ;
గనుక ధనతృష్ణ నుంచకు మనమునందుఁ;
చింతలేక ప్రాప్తమునకు సంతసించి
ముక్తినొందు మీశు భజించి మూఢచిత్త! 1

తే. గీ. జవ్వనులగబ్బిగుబ్బలచక్కఁదనముఁ,
బొక్కిలిగభీరతయుఁ గని మోహమంద
క, యవి మాంసవసాదివికారము లని
మాటిమాటికి భావించిమనసునందు,
ముక్తినొందుమీశుభజించి మూఢచిత్త! 2

తే. గీ. పద్మదళమందలిజలంబుపగిది నాయు
వెంచఁగఁ జంచలము; ప్రపంచమెల్ల
వ్యాధ్యహంకారపీడిత మని మెఱింగి,
యఖిలలోకము కడుదుఃఖహతము గాన,
ముక్తినొందు మీశు భజించి మూఢచిత్త! 3

తే. గీ. మనుజుఁ డెంతకాలము ధనమును గడింప
శక్తుఁ డంతధనుక ననురక్తిఁ జూపు
చుండ్రు భార్యాదు లతనిపై; నొడలిదార్ఢ్య
మడఁగ నప్పు డాతనివార్త నరయ రెవరు;
ముక్తి నొందు మీశు భజించి మూఢచిత్త! 4

తే. గీ. మానవున కెంతకాలము ప్రాణముండు
నంతవరకును గుశలము నరయుచుండ్రు
గేహమందుఁ; బ్రాణము లేనిదేహమందు
భార్యకైన వెఱపె! దీనిభావ మెఱిఁగి
ముక్తి నొందు మీశు భజించి మూఢచిత్త!

తే. గీ. అర్థ మెప్పుడు నరున కనర్థమగును
గాని లేశమాత్రమును సుఖమ్ము నీదు;
ధనముఁ గల్గినవానికిఁ దనదుపుత్రు
లన్నను భయంబె; సర్వత్ర యట్లె కాన
ముక్తి నొందు మీశు భజించి మూఢచిత్త! 6

తే. గీ. బాలుఁడైనప్డు క్రీడావిలోలుఁ డగును;
తరుణుఁ డైనప్డు మరగును దరుణిపొందు;
వృద్ధుఁ డైనప్డు చింతల వేఁగియుండుఁ;
గాని దేవునిఁ దలఁపఁ డేమానవుఁడును;
ముక్తి నొందు మీశు భజించి మూఢచిత్త! 7

తే. గీ. ఎట్టిది సతియనఁగ? సుతు లెట్టివారు?
వారికిని నీకుఁ గల్గినవరుస యేమి?
యిట్టిసంసార మతిచిత్ర మీజగాన;
నీవెవాఁడవు? నీవిట కేస్థలంబు
నుండివచ్చితి? వెంతభ్రాంతియుండ వన్న!
దీనియందలితత్త్వంబుఁ దెలిసికొనుచు
ముక్తినొందు మీశు భజించి మూఢచిత్త! 8

తే. గీ. సజ్జనులసహవాసి నిస్సంగుఁడగును;
మోహ ముడుఁగు నిస్సంగత్వముఁ గనినంత;
మోహమును వీడఁ బరతత్త్వము గలుఁగు; నది
ప్రాప్తమైన జీవన్ముక్తిఁ బడయఁగలఁడు;
ముక్తినొందు మీశు భజించి మూఢచిత్త! 9

తే. గీ. ఉండునె చెఱువన్నది జలం బెండిపోవ?
యౌవనం బేగఁ గామము నడఁగకున్నె?
భాగ్యము నశించునెడఁ బరివార మున్నె?
సత్య మెఱిఁగినవెన్క సంసార మేది?
ముక్తినొందు మీశు భజించి మూఢచిత్త! 10

తే. గీ. ధనమును బరివారమును యౌవనము నున్న,
గర్వమునఁ బ్రవర్తింపకు; సర్వమును క్ష
ణంబులోనహరించుఁ గాలంబు; కాన

నిట్టిమిథ్యాసుఖంబులఁ బట్టుపడక,
ముక్తినొందు మీాశు భజించి మూఢచిత్త! 1

౫. వచ్చినదినములు ఋతువు ల్వచ్చుచుండుఁ;
గాలము పరిభ్రమించుచుఁ గడచుచుండు;
నాయువును దరగుచునుండు; నైన నేమి?
నీదుతృష్ణకుఁ జలనము లేదుసుమ్మి!
ముక్తినొందు మీాశు భజించి మూఢచిత్త! 1

జనమంచి సీతారామస్వామి,

సహోపాధ్యాయుఁడు.

ఆర్. సి. హెచ్. హైస్కూలు, పిఠాపురము.

సంపూర్ణము.

10611